

HOY EMPIEZA TODO

Ça commence aujourd'hui
Bertrand Tavernier, 1999

Daniel Lefebvre és director d'una escola infantil en una zona del nord de França molt afectada per la crisi de la mineria, la seva única font d'activitat econòmica. Enfront la rigidesa del sistema educatiu i la burocràcia de les institucions polítiques (i serveis socials) Daniel i les professores de la seva escola lluiten per desenvolupar la seva tasca, però l'arrel de molts dels problemes que enfronten és fora de l'escola.

Daniel, fill de miner i apassionat de la seva feina, no pot ser indiferent a aquest entorn social. En la seva lluita personal es veurà recolzat per dues dones: la seva companya Valeria, una escultora que té un fill, i Samia, una assistent social capaç de superar els formularis. Constataran la manca d'atenció de les autoritats i institucions públiques cap a l'educació, la manca de recolzament a les famílies més humils (que acaben pagant els nens i nenes) i revelaran fastigosos moviments políticoburocràtics i d'altres injustícies de diversos pelatges.

Aquestes denúncies les duu a terme Tavernier dins una història que s'erigeix com un cant i un homenatge a la figura de l'EDUCADOR, autèntic heroi aquí.

Encara que tingui moments molt durs, és un film vitalista i esperançador, que traspasa la pantalla en alguns moments memorables, moments de vida que s'escolen en les imatges i en la creació dels quals tenen un paper fonamental uns actors en estat de gràcia (per a poder gaudir de la tasca dels intèrprets es fa necessari, més que mai, veure el film en versió original, doncs si bé el doblatge constitueix sempre una manipulació de la pel·lícula, en aquest cas és particularment dolent, sobretot el dels nens).

PUNTS D'INTERÈS

- La pel·lícula va provocar (sobretot a França) una polèmica entre entusiastes i detractors. Premiada a Berlín i per alguns sindicats d'ensenyants, altres festivals la van apartar del palmarès (no així el públic) i el govern va mostrar el seu malestar (Jospin, primer ministre en la data de l'estrena havia estat ministre d'Educació amb Mitterand).
- L'escola, algunes mestres i, per descomptat, els nens són reals.
- El guionista, Dominique Sampiero és professor d'institut. El relat conté anècdotes de la seva experiència i busca retratar arquetips i constants de l'educació: la posició de les administracions polítiques (l'alcalde comunista) i educatives (l'inspector), la burocràcia dels serveis públics (excuses de la responsable de l'assistència) i la connexió entre problemes escolars i societat.
- Destaca l'anàlisi de les diferents postures que adopten els educadors davant els problemes: l'inspector, el director que defensa les corbes de rendiment, la professora veterana, la novella i, especialment, el compromès director Daniel Lefebvre.
- Daniel, malgrat la seva experiència com pedagog (i la seva excel·lent habilitat amb els nens) no sap manejar la relació amb el fill de la seva companya i també li costa relacionar-se amb alguns pares. Però ens mostra sempre la seva capacitat per a actuar, la seva energia contagiosa.
- El film ens colpeja amb el contrast entre les tendres mirades dels nens i la brutalitat de l'entorn dominat per l'atur, l'alcoholisme, el fred i la pobresa. Per això, la pel·lícula va més enllà d'una mirada sobre l'escola, és una dissecció de certa part de la realitat freqüentment oblidada pels mitjans. És una denúncia i, al mateix temps, un cant a la solidaritat, al coratge social i a la imaginació.
- Per a accentuar aquesta mirada "documental" utilitza amb freqüència plans-sequència i travellings amb la càmera a l'espatlla. Però hi ha també una mirada poètica i individual com es destaca mitjançant els plànols generals amb la seva veu en off que llegint textos i poemes.
- Per què es titula "Avui comença tot" (una traducció més exacta del francès seria "Això comença avui")?
- Al fòrum, podem debatre sobre el paper social de l'escola actual, conèixer certes conseqüències del capitalisme neoliberal, analitzar les postures de les administracions davant els problemes individuals i fomentar postures i actituds de compromís i solidaritat.